

1.4.2003

1280/4/00

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Tarkastaja Kari Huttunen

JÄÄRATA-AJOJEN JÄRJESTÄMINEN

1

KANTELU

Vaasan Ympäristöseura - Vasa Miljöförening ry:n edustajina puheenjohtaja ja sihteeri kertovat 22.5.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa, että Vaasan kaupungin eteläisellä kaupunginlahdella 25.3.2000 pidettyjen jäärata-ajojen järjestämiseen ei ollut asianmukaisia lupia. Alueella on moottoriajoneuvojen ajokielto lukuun ottamatta tarkoitukseen erikseen osoitettuja väyliä. Kantelukirjoituksessa he pyytävät oikeusasiamiestä tutkimaan, menettelivätkö viranomaiset oikein jättäessään estämättä ajojen järjestämisen.

2

SELVITYS

- - -

3

RATKAISU

3.1

Tapahtumat

Eräs yhdistys järjesti 25.3.2000 autokilpailut Vaasan kaupunginlahden jäällä hotelli Waskian (myös hotelli Tropiclandia tai Rantasipi) edustalla.

Vaasan lääninhallitus on 22.5.1991 antamallaan päätöksellä kieltänyt kaupunginlahden alueella moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla ajon lukuun ottamatta merkittyjä reittejä. Länsi-Suomen ympäristökeskus muutti (1998) lääninhallituksen päätöstä myöntämällä luvan henkilöautojen liukkaan kelin ja taloudellisen ajotavan harjoitteluun hotelli Tropiclandian edustalla. Lisäksi tuli hankkia maastoliikennelain 30 §:ssä tarkoitettu ympäristönsuojelulautakunnan lupa.

Teknisen viraston hallintopäällikön A:n mukaan yhdistys anoi virasolta lupaa järjestää jäärata-ajot kaupunginlahden jäällä. Yhdistyksen edustaja oli lisäksi puhelimitse yhteydessä A:han, koska jäätilanne näytti heikentyvän niin, että harkittavana oli ajojen siirtäminen Hieta-lahden raviradalle. Ajot voitiin kuitenkin pitää jäällä. A hyväksyi 22.3.2000 anomuksen ehdolla, että alue oli siivottava ajojen jälkeen. A:n mukaan kyseessä oli maanomistajan yleislupa, jonka lisäksi järjestäjän tuli hankkia muut jäärata-ajojen järjestämisessä tarvittavat viranomaisluvut. Informaatiokatkoksen takia jääalueen käyttörajoitus tuli A:n ja teknisen viraston tietoon vasta tapahtuman jälkeen.

Ympäristönsuojeluviraston päällikön mukaan jäärata-ajot oli alkujaan tarkoitus järjestää raviradalla. Yhdistys teki tässä tarkoituksessa Vaasan kaupungin ympäristöosastolle

meluilmoituksen Vaasan raviradalla järjestettävästä autokilpailusta. Ilmoitus hyväksyttiin 16.3.2000. Kuitenkin jäät sulivat raviradalta ja järjestäjä siirsi ajot oma-aloitteisesti eteläiselle kaupunginlahdelle. Siirrosta ei ilmoitettu ympäristöosastolle.

Selvityksen mukaan yhdistys teki Vaasan poliisilaitokselle ilmoituksen yleisötilaisuudesta Vaasan raviradalla. Poliisilaitos antoi tilaisuutta koskevan määräyksen 21.3.2000. Siihen lisättiin 24.3.2000 merkinnät: *"Waskian ranta. 24.3.2000 ilmoitti ---: - A:n lupa pätee, - L-S Ympäristökeskus ei tavattavissa 24.3., - Vaasan Ympäristökeskus voinee pitää kilpailunsa tilanne huomioden"*.

Jäärata -ajojen järjestäminen ajokieltoalueella kaupunginlahden jäällä ilmeni viranomaisille tapahtumaa edeltävänä päivänä 24.3.2000. Länsi-Suomen ympäristökeskuksen ylitarkastaja havaitsi Uusi Vaasalainen -ilmaisjakelulehdestä ilmoituksen jäärata-ajoista. Hän ilmoitti asiasta Vaasan kaupungin ympäristöosastoon pyytäen varmistamaan, että järjestäjä tiesi aluetta koskevasta rajoituspäätöksestä ja että poliisi tiesi tapahtumasta. Hän soitti myöhemmin uudesta an ja sai kuulla, että mainitut toimenpiteet oli tehty.

Ympäristöosaston ympäristönsuojelutarkastaja oli lomalla 24.3.2000 saadessaan ilmoituksen Länsi-Suomen ympäristökeskuksesta. Ympäristöosaston puolesta asian hoiti akuutisti ympäristönsuojelutarkastaja, joka otti yhteyden järjestäjän edustajaan ilmoittaen ajokiellosta. Tällöin ilmeni, että järjestäjä ei tiennyt kyseisen päätöksen olemassaolosta. Keskustelussa todettiin myös, että uutta tapahtumapaikkaa koskeva meluilmoitus puuttui, mutta m elun- torjuntaa koskevat ehdot voitiin tarvittaessa antaa ilman ilmoitustakin. Ympäristöosastolla harkittiin kilpailun kieltämistä lääninhallituksen ajokieltopäätöksen kannalta mutta päädyttiin siihen, että ajojen kieltäminen kokonaistilanne huomioon ottaen oli kohtuutonta. Harkintaan vaikutti myös se, ettei Länsi-Suomen ympäristökeskus ollut ryhtynyt toimenpiteisiin kilpailun estämiseksi. Ympäristönsuojelutarkastaja ilmoitti Vaasan poliisilaitokselle tilanteesta ja alueen ajokiellosta.

Poliisilaitoksen selvityksen mukaan yhdistyksen edustaja otti 24.3.2000 yhteyden poliisilaitokselle kertoen ajojen siirtämisestä jääalueelle ja alueen omistajalta saamastaan luvasta alueen käyttöön. Tällöin edustajalle selostettiin poikkeusluvan tarve ja hänet ohjattiin ottamaan yhteys toimivaltaiseen viranomaiseen. Myöhemmin edustaja ilmoitti, ettei ollut enää saanut kiinni toimivaltaisia viranomaisia.

Apulaispoliisipäällikön ja ympäristöosaston ylitarkastajan keskustelussa ilmeni, että ajojen järjestämiseen tarvittavaa poikkeuslupaa ei ollut enää saatavissa. Lisäksi todettiin, että maastoliikennelain 30 §:n edellyttämät turvallisuuden vaatimukset pystyttiin täyttämään ja että aluetta saatiin käyttää henkilöautojen liukkaan kelin ja taloudellisen ajotavan harjoitte luun. Lopputoteamus oli, että nyt poikkeustapauksessa olosuhteet huomioden ajot voitiin toteuttaa eikä tapahtumaa ollut tarpeellista keskeyttää. Poliisilaitoksen kenttäjohtoon ja päivystykseen annettiin ohje, ettei poliisilaitos tullut maastoliikennelain 34 § :n nojalla keskeyttämään tilaisuutta, jos saman lain 30 §:ssä tarkoitettuja haittoja ei ilmennyt.

Apulaispoliisipäällikkö täydensi poliisilaitoksen kirjallista määräystä tehden merkinnät ajojen järjestämispaikasta ja tehdystä selvityksestä.

Jäärata -ajojen jälkeen 5.4.2000 pidettiin ympäristökeskuksen, ympäristöosaston ja poliisilaitoksen edustajien kesken neuvottelu. Siinä todettiin, että järjestäjä oli ollut ilmeisen tietämätön rajoitusten olemassa olostä eikä voinut enää perua tapahtumaa saatuaan tietää ajokiellosta. Tapahtumasta ei ollut aiheutunut oleellisia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle tai virkistyksele. Myös meluhaittojen osalta paikka oli haitattomampi kuin ravirata. Ympäristöosastolle ei ollut tullut kilpailun johdosta valituksia. Neuvottelussa käytiin läpi

maastoliikennelain valvonnan pelisääntöjä vastaisuutta ajatellen. Neuvotteluun osallistuneet tahot olivat yksimielisiä siitä, että tapahtuma ei antanut aihetta jatkotoimiin eikä rikosilmoituksen tekemiseen järjestäjää kohtaan.

3.2

Moottorikäyttöisten ajoneuvojen maastokäytöstä kaupunginlahdella

Vaasan lääninhallituksen 22.5.1991 antaman päätöksen (127A-904) mukaan *"moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö on kiellettyä Vaasan kaupungin edustalla eteläisellä kaupunginselällä lukuun ottamatta merkittyjä reittejä"*. Perustelujen mukaan *"Vaasan kaupungin edustan jääpeitteinen vesialue on tehokkaassa virkistyskäytössä. Moottoriajoneuvoliikenteen kanavoiminen pelkäästään jo vakiintuneille reiteille voidaan katsoa tarpeelliseksi luonnon ja muun ympäristön ja yleisen virkistyskäytön suojaamiseksi. Luvanvaraisia jäärata-ajoa on mahdollista pitää rajoitusalueen ulkopuolella. (Laki moottorikäyttöisten ajoneuvojen maastokäytön rajoittamisesta.)"*

Päätös on lähetetty tiedoksi muun muassa Vaasan kaupunginhallitukselle, Vaasan poliisilaitokselle ja Vaasan ympäristönsuojelulautakunnalle. Päätöksen mukaan *"tämä päätös siihen kuuluvine karttoineen on Vaasan kaupunginhallituksen pidettävä yleisesti nähtävillä virka-aikana niin kauan kuin kiello on voimassa."*

Päätöksen tarkoittamia reittejä ei ollut merkitty maastoon.

Lääninhallituksen päätöksen perusteella Vaasan lääninhallitus oli aikaisemmin myöntänyt luvan moottoriajoneuvoajojen järjestämiseen 20. - 21.2.1993 hotelli Waskian edustan jääalueelle. Päätöksen mukaan ajoista ei aiheutunut haittaa tai häiriötä eikä tilaisuuden järjestäminen lyhyen keston ja kertaluontoisuuden takia ollut ristiriidassa luonnon, muun ympäristön tai yleisen virkistyskäytön kanssa.

Länsi-Suomen ympäristökeskus muutti myöhemmin lääninhallituksen päätöstä siten, että henkilöautojen liukkaan kelin ja taloudellisen ajotavan harjoitteluun saadaan käyttää Sokos Hotel Tropiclandian edustan jääaluetta 18.3.1998 alkaen toistaiseksi. Perusteluna oli, että maastoliikennelain mukaisen rajoituksen muuttaminen ei ollut lääninhallituksen päätöksen tarkoituksen vastainen eikä aiheuttanut maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettuja haittoja. Toimintaa varten oli lisäksi hankittava maastoliikennelain 30 §:ssä tarkoitettu ympäristösuojelulautakunnan lupa.

Länsi-Suomen ympäristökeskus muutti vielä 25.2.1999 antamallaan päätöksellä lääninhallituksen päätöstä sallien toistaiseksi moottorikelkkailun erikseen määrätyillä reiteillä Vaasan kaupungin eteläisellä kaupunginselällä.

3.3

Oikeudellinen arviointi

3.3.1

Säännökset

Maastoliikennelain (1710/1995, voimaan 1.1.1996) 8 §:n mukaan alueellinen ympäristökeskus voi lain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen (mm. luonnolle, muulle ympäristölle, yleiselle virkistyskäytölle) ehkäisemiseksi kieltää moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttämisen tietyllä jääpeitteisellä vesialueella. Alueellinen ympäristökeskus voi muuttaa 8 §:n nojalla annettua päätöstä, jos sitä tehtäessä vallinneet olot ovat olennaisesti muuttuneet tai jos

päätöksen perusteiden myöhemmin todetaan olleen olennaisesti erilaiset kuin päätöstä annettaessa on edellytetty (12 §).

Moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvan yksittäisen kilpailun järjestämiseen on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa, jos tapahtumasta on odotettavissa huomattavia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle, asutukselle, yleiselle virkistyskäytölle, kalastukselle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että tapahtuma täyttää riittävät turvallisuuden vaatimukset ja ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa luonnolle tai muulle virkistyskäytölle, kalastukselle, asutukselle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle, ja että toiminnan järjestämiseen on saatu alueen omistajan kirjallinen lupa. (30 § 2 momentti)

Maastoliikennelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleinen valvonta kuuluu alueelliselle ympäristökeskukselle toimialueellaan ja kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (32 §).

Poliisi voi keskeyttää maastoliikennelain 30 §:ssä tarkoitetun tapahtuman, jos tapahtumaan ei ole saatu lainvoimaista lupaa (34 §).

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua aiheuttavasta tapahtumasta (yleisötilaisuudesta), jos melun on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista.

Viranomaisen on ilmoituksen johdosta tehtävä päätös, jossa voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille sekä jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämisestä.

Viranomaisen voi kieltää tai keskeyttää muun kuin luvan nojalla harjoitetun toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. (Ympäristönsuojelulaki 64 §)

Kokoontumislain 14 §:n mukaan järjestäjän on tehtävä yleisötilaisuuden järjestämisestä kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille vähintään viisi vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. Poliisilla on oikeus kieltää yleisötilaisuuden järjestäminen, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos on ilmeistä, että tilaisuuden järjestäminen on lainvastaista (15 §). Poliisilla on 15 §:ssä mainituilla perusteilla oikeus estää tai keskeyttää yleisötilaisuus tai määrätä se päättymään, jos muut toimenpiteet eivät ole osoittautuneet riittäviksi (22 §).

3.3.2

Kannanotto

3.3.2.1

Jäärata -ajojen järjestämisestä kaupunginlahdella

Nyt käsiteltävään jäärata-ajoon verrattava autokilpailu järjestettiin lääninhallituksen poikkeusluvalla vuonna 1993 hotelli Waskian edustalla. Ympäristökeskus salli vuonna 1998 liukkaan kelin ja taloudellisen ajotavan harjoittelun samalla alueella. Siten Vaasan eteläisen kaupunginlahden ajokieltoalueella on kummassakin poikkeustapauksessa nimenomaan Waskian edustaa katsottu voitavan käyttää moottorijoneuvoilla ajamiseen alueen ajokiellosta huolimatta.

Lääninhallituksen päätös (1991) rajaa luvanvaraisten jäärata-ajojen pitämisen ajokieltoalueen ulkopuolelle. Päätöksen voimassa ollessa ei ajokieltoalueella siten ollut sallittua järjestää jäärata-ajoja, jollei tähän ollut nimenomaista poikkeuslupaa.

3.3.2.2

Vaasan kaupungin teknisen viraston menettely

Teknisen lautakunnan lausunnon mukaan tilaisuuden järjestäjän vastuulla oli harkita, mitä muita lupia tai ilmoituksia mahdollisesti tarvittiin teknisen viraston hallintopäällikkö A:n yhdistykselle myöntämän luvan ohella. A:n mukaan kyseessä oli maanomistajan yleislupa, jonka lisäksi järjestäjän oli hankittava muut jäärata-ajojen pitämiseksi tarpeelliset luvat. Kirjallisessa päätöksessä järjestäjälle asetettiin ehto, että alue oli siivottava ajojen jälkeen. Jääalueen käyttörajoitus ilmeni A:lle ja tekniselle virastolle vasta tapahtuman jälkeen.

Totean menettelystä seuraavan.

Lupa jäärata-ajojen pitämiseen annettiin hotelli Waskian edustan jääalueelle. Se sijaitsee keskellä Vaasan eteläisen kaupunginlahden aluetta. Lääninhallituksen ajokieltopäätöksessä (1991) todetaan, että alue on tehokkaassa virkistyskäytössä, jossa hiihdetään, kuljetaan jalan, luistellaan ja kelkkaillaan. Nyt jäärata-ajojen ajankohta oli maaliskuun lopun viikonvaihte, joka on vuoden vilkkainta talviulkoiluaikaa. Siten tapahtumalla on tavanomaistakin enemmän vaikutusta alueen tehokkaalle virkistyskäytölle.

Maastoliikennelain mukaan tapahtumalle on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa, mikäli siitä on odotettavissa huomattavia haittoja yleiselle virkistyskäytölle. Hallintomenettelylain (17 §) mukaan viranomaisen on huolehdittava asian selvittämisestä.

Jäärata-ajot järjestänyt yhdistys ei ole anonut tilaisuuden järjestämiseen muita lupia kuin maanomistajan luvan (poliisille järjestäjä teki ilmoituksen yleisötilaisuudesta). On siis ilmeistä, että järjestäjäyhdistys on ollut siinä käsityksessä, että hallintopäällikkö A:n myöntämä lupa riittää. A:n myöntämässä luvassa ei ole lausuttu mitään siitä, että tilaisuuden järjestäminen kyseisellä jääalueella olisi edellyttänyt myös Länsi-Suomen ympäristökeskuksen lupaa. A ei ollut edes tästä tietoinen.

Luvassa ei ollut muuta ehtoa kuin, että alue oli siivottava ajojen jälkeen. Tässä tapauksessa jääalueen käyttämiseen liittyi ainakin ympäristö- ja maastonkäyttövaikutuksia. Ajojen järjestäjä ei kuitenkaan maanomistajan luvan saatuaan ottanut oma-aloitteisesti yhteyttä ympäristö- tai poliisiviranomaiseen muiden tarvittavien lupien hankkimiseksi. Tämän perusteella ja kun selvityksestäkään ei muuta ilmene, katson, ettei muiden tarvittavien lupien hankkiminen ollut esillä alueen lupaa annettaessa. Tähän viittaa myös se, että lupa myönnettiin vain pari päivää ennen tilaisuutta, minkä vuoksi muita lupia olisi tuskin enää ehtinyt hakeakaan.

Tällaisen tilaisuuden järjestäjä on ensisijaisesti vastuussa siitä, että tilaisuuden järjestämiseen on saatu asianmukaiset luvat. On kuitenkin ymmärrettävää, että järjestäjä saadessaan tässä tapauksessa maanomistajana olevalta kaupungilta luvan, ei ehkä tule lainkaan ajatelleeksi, että luvan tarkoittamalla alueella on muita käyttörajoituksia. Sen vuoksi on tärkeää, että viranomaiset lupia myöntäessään mahdollisuuksien mukaan ottavat selvää ja tiedottavat siitä, mitä muita edellytyksiä tilaisuuden järjestämiseksi saatetaan asettaa. Tätä mielestäni edellyttää hyvän hallinnon vaatimuksiin kuuluva palvelu- ja neuvontavelvollisuus, vaikkakin tässä tapauksessa on tulkinnanvaraista, kuinka laaja selvitysvelvollisuutta hallintomenettelylain 17 § olisi edellyttänyt. Tässä tapauksessa olisi mielestäni ollut

paikallaan muistuttaa ainakin siitä, että saatu lupa on vain maanomistajan lupa ja että luvanhakijan on selvitettävä mahdolliset muut tarvittavat luvat. Siihen nähden, että alueen ympäristöllisen käyttörajoituksen valvonta kuului Vaasan kaupungin toiselle virastolle eli ympäristönsuojeluvirastolle, hyvän hallinnon kannalta asianmukainen menettely olisi ollut nimenomaan muistuttaa poikkeusluvan tarpeesta.

Vaikka A:n tehtäviin ei suoranaisesti kuulunut selvittää asiaa muutoin kuin maanomistajan luvan kannalta, käsitykseni mukaan hän ei olisi voinut jättää täysin huomiotta luvan oheisvaikutuksia. Tässä tapauksessa luvan käsitteleminen yksinomaan maanomistuksen näkökulmasta johti lopulta siihen, että A:n antama lupa antoi luvansaajalle tilaisuuden järjestää tapahtuma, jonka päättämiseen ei kaupungin viranomaisella ollut tosiasiallista toimivaltaa.

Selvittämisvelvollisuuden tulkinnanvaraisuuteen nähden katson kuitenkin, ettei A ole menetellyt asiassa lainvastaisesti. Kiinnitän kuitenkin vastaisen varalle hänen huomiotaan edellä esittämäni käsitykseen hyvän hallinnon periaatteiden huomioimisesta asian käsittelyssä ja tässä tarkoituksessa lähetän hänelle päätöksen tiedoksi.

3.3.2.3

Vaasan kaupungin ympäristöosaston menettely

Vaasan kaupungin ympäristölautakunta toteaa selvityksessään, että tapahtuman järjestämisestä ei aiheutunut oleellisia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle tai virkistykselle ja että meluhaittojen kannalta paikka lienee ollut ongelmattomampi kuin alkuperäinen paikka. Vaasan kaupungin ympäristöosaston kannan mukaan meluntorjuntaa koskevia ehtoja voitiin tarvittaessa antaa ilman ilmoitustakin. Myös ympäristöosaston jälkikäteisarvion mukaan jääalue oli meluhaittojen kannalta ongelmattomampi paikka kuin ravirata. Ympäristöosastolle ei tullut kilpailun johdosta valituksia.

Vaasan kaupungin ympäristöosasto hyväksyi meluilmoituksen raviradalle aiotusta tilaisuudesta mutta jääalueelle siirretyistä ajoista sille ei tehty meluilmoitusta. Katson, ettei ympäristöosaston menettely tältä osin anna aiheita arvosteluun.

Ympäristöosaston tehtävänä oli maastoliikennelain nojalla valvoa lääninhallituksen ajokieltopäätöstä, joka sille aikanaan oli lähetetty tiedoksi. Päätöksen mukaan jäärata-ajojen järjestäminen oli luvanvaraisesti sallittua vain kieltoalueen ulkopuolella. Sitä vastoin kieltoalueella Waskian edustan jääaluetta voitiin ympäristölautakunnan luvalla käyttää vain liukkaan kelin ja taloudellisen ajotavan harjoitteluun. Siten ympäristöosastolla ei ollut toimivaltaa päättää jäärata-ajojen järjestämisestä itse kieltoalueella.

Selvityksestä ilmenee, että ympäristöosaston oli yhden päivän, perjantain 24.3.2000, kuluessa ratkaistava jäärata-ajojen järjestäminen. Järjestäjän ilmoituksen mukaan kilpailuajoneuvot olivat jo tulossa paikalle. Ympäristöosasto katsoi, että kilpailujen kieltäminen oli kohtuutonta kokonaistilanne huomioon ottaen.

Katson, että Vaasan kaupungin ympäristöosastolla ei ollut toimivaltaa päättää jäärata-ajojen järjestämisestä Waskian edustalla. Sallimalla jäärata-ajojen järjestämisen ajokieltoalueella ympäristöosasto menetteli vastoin lääninhallituksen ajokieltopäätöstä, jonka noudattamista sen maastoliikennelain mukaan tuli valvoa. Menettelyn moitittavuutta lieventää mielestäni se, että kyseessä oli julkisesti mainostettu, yleisöä kiinnostava tilaisuus, jonka järjestämisestä tieto ympäristöosastolle tuli vasta tapahtumaa edeltävänä päivänä. Siten ympäristöosasto näyttää joutuneen omatta syyttään tilanteeseen, jossa se oli pakotettu pikaisen harkinnan perusteella ratkaisemaan laajasti mainostettujen ajojen järjestämisen. Vaikka

ympäristöosaston "kokonaisharkinnan perusteella" tekemää ratkaisua voikin tuossa tilanteessa pitää ymmärrettävä eikä ajoista näytä aiheutuneen maastoliikennelain tarkoittamia haittoja, en voi pitää ympäristöosaston menettelyä hyväksyttävänä.

3.3.2.4

Länsi-Suomen ympäristökeskuksen menettely

Ympäristökeskuksen mukaan valvontavastuu asiassa oli maastoliikennelain nojalla niin selkeä, että ympäristökeskuksella ei ollut toimivaltaa ajojen estämiseen.

Ympäristökeskuksen tiedossa ei ollut seikkoja, joiden mukaan jäärata-ajojen järjestämisestä olisi aiheutunut oleellisia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle tai alueen virkistyskäytölle.

Totean, että maastoliikennelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleinen valvonta kuuluu alueelliselle ympäristökeskukselle toimialueellaan ja kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Siten ympäristökeskus voi valvoa toimialueellaan ainakin yleisesti myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvaa asiaa. Nyt ympäristökeskuksen virkamies huolehti ajokielto päätöksen informoinnista kunnan valvovalle viranomaiselle eli siten lain tarkoittaman valvonnan järjestämisestä. Katson, että ympäristökeskus ei menetellyt asiassa lainvastaisesti.

3.3.2.5

Vaasan kihlakunnan poliisilaitoksen menettely

Poliisilaitoksen mukaan ajojen keskeyttämiseen olisi ollut lailliset perusteet mutta se olisi ollut liioiteltua ja epätarkoituksenmukaista. Olo suhteet ja tapahtumat huomioiden menettely oli poliisilaitoksen näkemys mukaan oikea. Lääninhallituksen päätöksessä tavoitellut ympäristölliset näkökohdat eivät olleet vaarassa eikä tosiasiallista vahin koa syntynyt.

Poliisilaitoksen ja Vaasan kaupungin ympäristöosaston yhteisen kannan mukaan maastoliikennelain 30 §:n edellyttämät turvallisuuden vaatimukset pystyttiin täyttämään. Kun aluetta saatiin käyttää henkilöautojen liukkaankelin ja taloudellisen ajotavan harjoitteluun ja kun ajojen järjestämiseen tarvittavaa poikkeuslupaa ei ollut saatavissa, ajot voitiin olosuhteet huomioiden poikkeuksellisesti toteuttaa. Tapahtumaa ei myöskään ollut tarpeellista keskeyttää.

Lainsäädännössä nimenomaan poliisiviranomaiselle on annettu tehtäväksi päättää jäärata-ajojen kieltämisestä, jotta kohtuuttomilta tilanteilta voitaisiin välttyä. Maastoliikennelain nojalla poliisi voi keskeyttää tapahtuman, jos siihen ei ole saatu lupaa. Kokoontumislain nojalla poliisi voi kieltää yleisötilaisuuden järjestämisen, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos on ilmeistä, että tilaisuuden järjestäminen on lainvastaista, tai estää tai keskeyttää yleisötilaisuuden tai määrätä sen päättymään.

Poliisilla on lopullinen harkintavalta päättää jäärata-ajojen kieltämisestä tai sallimisesta. Nyt alueella ajaminen moottoriajoneuvoilla oli kielletty lääninhallituksen lainvoimaisella päätöksellä. Kuitenkin henkilöautojen liukkaankelin ja taloudellisen ajotavan harjoittelu oli poikkeusluvalla sallittu jäärata-ajojen pitopaikalla. Poliisin toimivallassa ei ollut antaa poikkeuslupaa jäärata-ajojen pitämiseen. Ennen asian ratkaisemista poliisi kuuli ympäristöosastoa, jonka kantana oli sallia ajojen järjestäminen.

Edellä olevan perusteella katson, että olosuhteet huomioon ottaen poliisi ei ole ylittänyt sille asiassa kuulunutta harkintavaltaa ja siten sen menettelyä ei ole pidettävä lainvastaisena. Lähetän kuitenkin päätöksen tiedoksi Vaasan kihlakunnan poliisilaitokselle.

Yhteenvetoa

Kantelussa mainitut jäärata-ajot järjestettiin vastoin voimassa ollutta alueen käyttörajoitusta, josta poikkeamiseen ei ollut saatu asianmukaista lupaa. Viranomaisten toiminnan virheellinen lopputulos johtuu osaksi viranomaisten välisen tietojenvaihdon puutteista ja osaksi siitä, että ajojen järjestäjää ei riittävästi eikä riittävän aikaisin opastettu ha kemaan asianmukaisia lupia. Asiaan on myötävaikuttanut myös se, että tilaisuuden järjestämispaikkaa on vaihdettu, mikä on vaikuttanut tarvittavien lupien määrään ja sisältöön.

Asian käsittelyssä on ilmennyt, että viranomaisten käsitykset jäärata-ajojen ilmoitetusta järjestämispaikasta poikkesivat toisistaan. Käsitykset näyttävät muodostuneen niiden tietojen mukaan, mitä järjestäjän edustaja oli ilmoittanut viranomaisille. Esimerkiksi ympäristö- ja poliisiviranomaiset saivat tietää paikan vaihtumisesta raviradalta jääalueelle sattumalta sanomalehden välityksellä. Siten viranomaisille näyttää jääneen ta vanomaista rajoitetummat mahdollisuudet päätöksenteko menettelyyn. Nähtävissä onkin, että asian ratkaisussa on oikeudellisen harkinnan sijaan painottunut olosuhteisiin perustunut tarkoituksenmukaisuusharkinta.

Asiassa ihmetyttää myös se, että lääninhallituksen asettama kielto ei selvästikään ole ollut Vaasan poliisilaitoksen eikä myöskään Vaasan kaupungin teknisen viraston tiedossa. Osasyynä alueen käytön epäselvyyksiin on ollut, ettei lääninhallituksen määräämää ajokieltoaluetta ollut merkitty maastoon. Merkinnän kautta tieto ajokiellosta olisi todennäköisesti ollut yleisesti tiedossa ja välittynyt järjestäjän edustajalle ja viranomaisille niin, ettei asiassa olisi ajautettu tämän kaltaiseen tilanteeseen.

Jäärata -ajojen jälkeisessä neuvottelussa (5.4.2000) ympäristökeskuksen, ympäristöosaston ja poliisilaitoksen edustajat totesivat käsityksensä, että järjestäjä oli ilmeisen tietämätön alueen rajoitusten olemassa olosta. Yhteisenä kantana oli, ettei tapahtuma antanut aihetta jatkotoimiin järjestäjää kohtaan ja että tärkeätä oli tiivistää yhteistyötä jatkossa. Osapuolet ottivat selvitetäväksi maastoliikennelain ja erityisesti jäällä ajon kieltoalueiden uudelleen määrittämisen Vaasan edustalla.

4

TOIMENPITEET

Kun edellä mainitut viranomaiset ovat tapahtuman jälkeen ryhtyneet toimenpiteisiin tapauksen toistumisen estämiseksi, asia ei anna minulle aihetta vain seuraaviin toimenpiteisiin.

Saatan kohdassa 3.3.2.2 lausumani käsityksen hyvän hallinnon mukaisesta menettelystä tiedoksi Vaasan kaupungin tekniselle lautakunnalle ja teknisen viraston hallintopäällikölle A:lle.

Saatan kohdassa 3.3.2.3 lausumani käsityksen Vaasan kaupungin ympäristöosaston lain vastaisena pitämästäni menettelystä ympäristö osaston tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestä Vaasan kaupungin ympäristölautakunnalle.

Saatan kohdassa 3.3.2.5 lausumani käsityksen poliisiviranomaisen erityisestä tehtävästä päättää jäärata-ajojen järjestämisestä tiedoksi Vaasan kihlakunnan poliisilaitokselle.

Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestä tiedoksi Länsi-Suomen ympäristökeskukselle.